

Ako sa stať koučom?

© PhDr. Klára Giertlová, PCC, PKcS, www.kouc.sk

august 2016

Profesia kouča je čoraz lákavejšia a koučov - na Slovensku rovnako ako vo svete - stále pribúda. Slovenská asociácia koučov - SAKo pomáha (okrem iného) kultivovať trh a odlišovať skutočných koučov od tých, ktorí sa koučmi len nazývajú.

Čo je teda potrebné k tomu, aby sa záujemca o koučovanie stal koučom, ktorý sa môže označovať za kouča aj podľa medzinárodných štandardov a ktorý môže svoje služby ponúkať ako kvalifikované koučovanie?

Podobne ako u niektorých iných zodpovedných profesií, sú to nasledujúce **4 odborné predpoklady:**

1. Špecifické koučovské vzdelanie
2. Koučovská prax
3. Priebežný odborný a osobnostný rozvoj
4. Certifikácia u profesijného združenia (stavovskej organizácie)

1. Vzdelanie – prečo špecifické koučovské a kde ho získať?

Koučmi sa stávajú ľudia s rôznym vzdelaním – humanitným, prírodovedným, ekonomickým, technickým, ... Súčasťou niektorých týchto vzdelávacích smerov sú aj vedomosti a zručnosti využiteľné v praktickom koučovaní, napriek tomu takéto vzdelanie na koučovanie nepostačuje.

Žiaden študijný odbor totiž zatiaľ na Slovensku neposkytuje plnohodnotné koučovské vzdelanie v tom zmysle, ako ho definuje ICF – Medzinárodná federácia koučov. Vo svete aj u nás sa za také vzdelanie považujú špecifické koučovské kurzy akreditované uznávanými profesijnými združeniami (u nás ICF a SAKo).

Takúto akreditáciu môže získať kurz, ktorý sa zameriava na osvojenie si a ďalší rozvoj 11 kľúčových kompetencií (spôsobilostí) kouča podľa ICF, a to teoretickou aj praktickou formou. Takýto kurz trvá najmenej 60 hodín, čo je minimum potrebné na prvý stupeň certifikácie kouča (KcS) a okrem kľúčových kompetencií je jeho obsahom aj etika koučovania. Kurz musí zahŕňať praktické koučovanie so spätnou väzbou a je ukončený praktickou záverečnou skúškou. Úspešný absolvent získava osvedčenie o absolvovaní kurzu (niektoré školy ho nazývajú certifikátom).

Pre druhý stupeň certifikácie (PKcS) je potrebných minimálne 125 hodín špecifického vzdelania (viď tabuľku nižšie). Pre tých, ktorí hľadajú koučovské vzdelávanie typu „all inclusive“, sú určené ucelené vzdelávacie programy v rozsahu minimálne 125 hodín akreditované ICF ako ACTP (Accredited Coaching Training Program). Akreditačný systém SAKo zatiaľ ich ekvivalent neobsahuje, ale pripravuje podmienky pre ich zavedenie. Programy akreditované ICF ako ACTP obsahujú tiež povinný mentoring a praktickú záverečnú skúšku, ktorá sa uznáva aj ako certifikačná skúška pri profesijnej certifikácii SAKo. Preto môže takýto program slúžiť aj ako ciele príprava na certifikáciu SAKo.

2. Koučovská prax – koľko jej potrebujem a ako ju získať?

Medzinárodné štandardy, ktoré potvrdzujú aj naše dlhoročné skúsenosti, vyžadujú od kouča najmenej 100 hodín koučovskej praxe, čo je minimum pre prvý stupeň certifikácie kouča. Kouči v akreditovaných kurzoch ju začínajú získavať už počas trvania kurzu tým,

že koučujú najprv bezplatne s ľuďmi z okruhu svojich známych a kolegov. S narastajúcimi skúsenosťami sa zvyšuje účinnosť ich koučovania a tak sa postupne dostávajú na koučovský trh ako platení kouči. Niektorí poskytovatelia kurzov koučovania pomáhajú svojim absolventom aj pri uplatnení sa na trhu. Marketingové nástroje si však už každý kouč volí podľa svojej cieľovej skupiny, svojich obchodných cieľov, svojho biznis modelu a svojich skúseností.

3. Kontinuálny/priebežný odborný a osobnostný rozvoj

60-hodinové kurzy poskytujú minimálne koučovské vzdelanie, s ktorým možno začať koučovať. K účinnému a profesionálnemu koučovaniu vedie cesta cez ďalšie vzdelávanie a kontinuálny sebarozvoj kouča. Tie sú tiež – rovnako v SAKo aj v ICF - podmienkou získania a udržania certifikácie kouča.

SAKo podporuje odborný a osobnostný rozvoj svojich členov cez:

- garanciu kvality akreditovaných kurzov (ich zoznam na webe priebežne aktualizujeme)
- tematické workshopy a semináre
- klubové stretnutia koučov v regiónoch,
- program mentoringu (skúsený kouč pomáha menej skúsenému najmä pri príprave na certifikáciu, ale nielen pri nej)
- ponuku vzájomného koučovania medzi koučmi
- ponukou individuálnej aj skupinovej supervízie najskúsenejšími koučmi SAKo.

V procese kontinuálneho/priebežného rozvoja sa kouč spravidla učí menej nových techník, ale viac reflektuje svoju prácu, pripravuje sa na náročnejších klientov, učí sa zvládať ťažké a špeciálne situácie, učí sa koučovsky myslieť, „vyčistiť“ si myseľ od príbehov a tém svojich klientov, atď. Toto všetko pomáha nielen odbornému, ale aj osobnostnému dozrievaniu kouča, čo mu dodáva viac dôveryhodnosti a robí ho na koučovacom trhu viac žiadaným. Často práve v týchto nadstavbových aktivitách kouči aj koučujúci manažéri zachytia úplnú podstatu koučovania a koučovanie sa stane ich preferovaným spôsobom práce.

4. Certifikácia u profesijného združenia

Profesijná certifikácia u stavovskej organizácie je potvrdením stupňa profesionality a kvalifikovanosti kouča nezávislým voleným orgánom – Certifikačnou komisiou Slovenskej asociácie koučov - SAKo. Je určená nielen pre externých a interných profesionálnych koučov, ale ju môže absolvovať aj iný profesionál s dodatočným koučovským vzdelaním. Môže ju získať napr. koučujúci manažér, koučujúci HR špecialista, lektor alebo mentor, ktorý dokáže kvalifikovane kombinovať koučing s inými spôsobmi práce.

Pre prehľadnosť uvádzame certifikačné stupne a kritériá SAKo v nasledujúcej tabuľke:

St.	Vzdelanie v hod.	Prax	Získate status
1.	Minimálne 60	100 hod.	KcS – Kouč certifikovaný SAKo
2.	Minimálne 125	500 hod.	PKcS – Profesionálny kouč certifikovaný SAKo
3.	Minimálne 200	2500 hod.	MKcS – Majster kouč certifikovaný SAKo

Viac informácií o profesijnej certifikácii SAKo a možnostiach, ako ju získať, nájdete v sekcii [Certifikácia koučov](#) alebo na tematických workshopoch a webinároch SAKo.